

VAVEK'den Bütçe Hakkı uyarısı

“TBMM Bütçe hakkını yeterince kullanamamaktadır”

- **“Geçmiş yıl bütçe kesin hesapları ve Sayıştay bildirimleri TBMM’de yeterince tartışılmadığı için kamuoyunun dikkati harcamalardaki yetki aşımına odaklanamıyor”**
- **VAVEK’e göre hükümetler harcama yetkilerini bütçe kanununa monte edilen ödenek aktarma maddelerini kullanarak aşabiliyor**

Ankara - Vatandaşın Vergisini Koruma Derneği (VAVEK) TBMM’nin hükümetlere bütçelerle verdiği harcama yetkisinin sürekli aşıldığını, ancak bu durumun kamuoyunda yeterince tartışılmaması nedeniyle TBMM’nin bütçe hakkının ciddi şekilde ihlal edildiğini bildirdi.

VAVEK’den yapılan yazılı açıklamada, Meclis’in hükümetlere verdiği harcama yetkilerinin aşıldığının saptandığı geçmiş bütçe kesin hesapları ile Sayıştay bildirimlerinin zaman darlığı gerekçesiyle bütçe görüşmeleri sırasında yeterince tartışılmadığına dikkat çekildi.

VAVEK bildirisinde, “Meclis’in hükümetlere verdiği harcama yetkisinin, bütçe kanunlarına monte edilen ödenek aktarmalarına ilişkin maddelerle aşıldığı” vurgulandı. Harcama yetkisi aşımının en çok aşımının personel kaleminde görüldüğü belirtilen açıklamada, 2008 yılında ilave edilen ödeneklerle ödenek üstü harcamanın 5 milyar TL’yi bulduğu belirtildi.

Bütçe görüşmeleri sırasında tartışmaların genellikle gelecek yıl bütçesi üzerinden yapıldığı belirtilen VAVEK açıklamasında, geçmiş yıllara ilişkin kesin hesapların ve Sayıştay bildirimlerinin yeterince ele alınamamasının kamuoyunun dikkatini harcamalardaki yetki aşımından uzaklaştırdığı belirtildi.

Harcama denetimi, demokrasinin göstergesi

Geçmiş yıllara ilişkin harcamaların denetlenmesinin demokrasinin en önemli göstergelerinden biri olduğu belirtilen açıklamada şöyle denildi: “Kesin hesap yasaları ve bu yasaların konusu olan mali işlemlerin Meclis adına uygunluğunu denetlemek durumunda olan Sayıştay’ın uygunluk bildirimleri, bir toplumdaki demokrasinin en önemli göstergelerinden biri olan ve halk adına Meclise ait olan ‘bütçe yapma hakkının’ uygulamada nasıl kullanıldığının test edilmesi açısından çok önemli dokümanlardır. Bütçe yapma hakkı, bütçe görüşmeleri sonucunda Meclis tarafından hükümetlere devredilmekte ve hükümetler buna göre harcama yapıp, gelir toplamaktadırlar. Bu açıdan bakıldığında son yıllarda Meclisin verdiği harcama yetkisinin yürütme tarafından yine bütçe kanunlarına monte edilen ödenek aktarmalarına ilişkin maddelerle aşıldığı ve başta verilen harcama yetkisinin yıl sonunda üzerine çıkıldığı görülmektedir. Böylece Meclisin Bütçe Hakkı ciddi bir biçimde ihlal edilmiş olmaktadır. “

Harcama aşımı en çok personel kalemindeki ödeneklerde görülüyor

VAVEK’in saptamasına göre hükümetler harcama yetkisini aşabilmek için en çok personel kalemindeki ödenekleri kullanıyor. Çünkü, personel kaleminden ödeneksiz harcama yapılabilir. Sayıştay da “devlette ödenek yokluğu nedeniyle maaşların ödenememesi gibi bir durumun yaşanmaması için bu konuda hükümetlere esneklik sağlıyor.

V A V E K
VATANDAŞIN VERGİSİNİ KORUMA DERNEĞİ
Tunus Cad. 57/1 Kavaklıdere-ANKARA Tel: 426 01 80
Kuruluşu:1997

VAVEK bildirisinde bu durum şöyle anlatılıyor: “Sayıştay uygunluk bildirimleri incelendiğinde ve yıl içinde ilave edilen ödenekler de dikkate alındığında bu aşımın özellikle 2008 yılında 5 milyar TL civarına çıktığı ve kendisini en çok personel kalemindeki ödeneklerde gösterdiği görülmektedir. Zira diğer kalemlerle birlikte ancak en çok personel harcamaları ödeneğinden kesinti yapılarak bu miktarlar önce yedek ödeneklere ve oradan da ilgili kalemlere yıl içerisinde aktarılmaktadır.

Daha sonra bu aktarımların yapıldığı kalemler için Meclis’ten başta alınan ödeneklerin üzerinde yıl içinde harcama yapılmaktadır. Personel kaleminden ise ödeneksiz de harcama yapılabilmektedir. Böylelikle yıl sonunda ortaya çıkan ödenek üstü personel harcamaları kesin hesap görüşmelerinde Meclis tarafından Sayıştay’ın tavsiyesi ile **“tamamlayıcı-mütemmim ödenek”** verilmesi sureti ile yasallaştırılmaktadır. Sayıştay bu durumu ödenmesinde kanunen zorunluluk bulunan haller olarak **(maaşların ödenek yokluğu nedeni ile ödenmemesi gibi bir durumun olmaması anlamında)** değerlendirmektedir. Aslında bu uygulama 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu 21’inci maddesinin son fıkrasında yer alan **“personel giderleri tertiplerinden ... aktarma yapılamaz”** ifadesi karşısında da hukuki açıdan oldukça sorunlu bir durumun varlığına işaret etmektedir.”